

Echt boffen met hen

“Wat is er leuker in het leven dan geïnspireerd te worden, en dan ook nog eens door de mensen om je heen?

M’n moeder, m’n man, m’n vriendin en m’n buurvrouw.

Het is echt boffen met deze mensen!”

4x DICHTER BIJ MIEZELF

Trudy Straus, Renée Fokker, Tibor Lukács en Agaath de Vries. Vier unieke persoonlijkheden die voor Hadewych Minis een voorbeeld zijn. Ieder op hun eigen manier zijn ze door de jaren heen steeds dichterbij zichzelf gekomen. Daardoor staan ze relaxter in het leven en genieten ze vooral van alles wat er al is.

PRODUCTIE & TEKST: RENÉE BROUWER

BEELD: MARK UYL

Trudy Straus (1946) had als werkende moeder vaak het gevoel dat ze aan veel verwachtingen moest voldoen. Ze deed haar best, maar twijfelde geregeld of het wel genoeg was. “Achteraf was dat helemaal niet nodig. Nu ik wat ouder ben, beseft ik dat ik het helemaal niet zo slecht heb gedaan.”

TRUDY: “Als kind was ik heel erg op mezelf, een beetje teruggetrokken en ontzettend verlegen. Ik was vooral in mijn eigen wereld en bezig met muziek, lezen, fantaseren en in de natuur zijn. Eenmaal volwassen trouwde ik en werd ik jong moeder van mijn twee kinderen, Joris en Hadewych. Het was een mooie en intieme tijd, en tegelijkertijd ingrijpend wat betreft zorg en verantwoordelijkheid. Daarnaast werkte ik als musicus. Ik ben cellist/gambist (iemand die viola da gamba speelt – *red.*) en heb veel concerten en muzieklessen gegeven. Dit betekende hard werken en geregeld studeren. Voor mijn gevoel werd er door de buitenwereld veel van mij verwacht. Ik probeerde aan al die verwachtingen te voldoen maar twijfelde vaak of ik het wel goed deed. Dat maakte mij onzeker. Net als iedereen heb ik dingen in mijn leven meegemaakt. Ik heb mensen verloren, ben gescheiden, werd ontslagen en nam twee jaar geleden afscheid van het huis waar ik meer dan veertig jaar woonde en waar mijn kinderen zijn opgegroeid. Voor mij waren dat belangrijke gebeurtenissen waardoor ik weer meer op mezelf werd teruggeworpen. Mijn ex-man, van wie ik op mijn 43ste scheidde, was iemand die heel makkelijk contact met anderen maakte. Meestal stelde ik mezelf in zijn schaduw op. Dat vond ik een prettige rol, maar door mijn scheiding moest ik dat doorbreken. Ik wilde geen kluizenaar worden en dus kon ik niet anders dan uit mijn comfortzone stappen. Echt makkelijk was dat niet, maar door het gewoon te doen en mijn contacten met anderen te onderhouden, is het mij wel gelukt. Wat ook veel impact op mij heeft gehad, ik zei het al, is mijn verhuizing in 2021. Met

mijn gezin woonde ik heel lang midden in het centrum van Maastricht. Joris en Hadewych zetten daar hun eerste stapjes en ik hield echt van dat huis. Helaas werd het op een gegeven moment te groot voor mij alleen en woonde ik inmiddels tussen studenten en een café in. Dat gaf mij veel onrust en Hadewych drong er al langer op aan om iets anders te zoeken. Toevallig kwam er via via een leuk en kleiner huis met tuintje op mijn pad. Het lag aan de voet van de Sint-Pietersberg en was qua ruimte en rust perfect voor mij. Nu woon ik er alweer ruim twee jaar en het voelt nog elke dag alsof ik op vakantie ben. Sinds ik niet meer aan zoveel verwachtingen moet voldoen, ben ik voor mijn idee weer terug bij de kern: lekker op mezelf zijn, net zoals toen ik een kind was. In mijn geval betekent dat veel muziek luisteren – maken lukt helaas niet meer, de natuur in, wandelen, fietsen, et cetera. Dat zijn mijn genietmomenten. Uiteraard haal ik ook veel energie uit de hechte band die ik met mijn familie heb. Met mijn ex heb ik na de scheiding goed contact gehouden en mijn kinderen en kleinkinderen zijn mijn alles. Dat Hadewych in Haarlem woont (Joris is in Limburg gebleven – *red.*) is voor onze sterke band geen belemmering. Elke twee weken zien we elkaar. Meestal ga ik dan naar Hadewych en haar gezin, en blijf ik een paar nachten slapen. Erg gezellig altijd. Voor mij voelt mijn familie als een rijkdom. Mijn kinderen, schoonkinderen en kleinkinderen zijn mijn grote geluk. En ik ben trots op de mooie mensen die ze allemaal zijn. Stel dat ik terug kon in de tijd en de jonge vrouw die ik was advies mocht geven, dan zou ik tegen haar zeggen dat er wel wat meer zelfvertrouwen mocht zijn. Achteraf gezien was het helemaal niet nodig om zo onzeker te zijn. Want nu ik wat ouder ben, beseft ik dat ik het allemaal helemaal niet zo slecht heb gedaan.” ▶

‘Na al die jaren
ben ik weer terug
bij mezelf’

‘Onzeker zijn kan net zo goed iets moois zijn’

Actrice Renée Fokker (1961) speelde veel indrukwekkende rollen in bekende tv-series, films en theaterproducties. Toch kan ze nog best onzeker zijn. “Door dit te accepteren en te vertrouwen op mijn eigen ervaringen en gedachten, ben ik veel dichter bij mezelf gekomen.”

RENÉE: “Ik was 21 jaar toen ik werd aangenomen op de toneelschool. Daarvoor had ik al twee jaar als model in Tokio gewoond. We praten over 1978, in die tijd ging er niemand naar Japan, laat staan dat iemand ooit van sushi had gehoord. Hoewel het modellenwerk leuk en spannend was, lag mijn hart bij het toneel. Acteren was voor mij een grote uitlaatklep. Toch kon ik best onzeker zijn. Niet zozeer op het podium, maar meer in het maken van mijn eigen keuzes. Dan deed ik bijvoorbeeld mee aan een stuk waarbij ik eigenlijk mijn bedenkingen had. Maar wat als ik nee zei en mensen daar iets van vonden? Of dat ik door iets af te wijzen later geen werk meer zou krijgen? Dus zei ik vaak ja als ik ergens voor werd gevraagd. Vervolgens dacht ik op het podium weleens: wat doe ik hier?! Gelukkig heb ik dat nu niet meer. Wat dat betreft vertrouw ik veel meer op mezelf en werk ik alleen nog mee aan producties waarbij ik een goed gevoel heb. Mijn onzekerheid zal echter nooit helemaal weggaan, dat hoeft ook niet. Onzeker zijn kan namelijk net zo goed iets moois zijn. Het is je kracht en je blijft er kwetsbaar door. Het maakt het oké om te zeggen dat je het soms ook allemaal niet weet. Door dit te accepteren en te vertrouwen op mijn eigen ervaringen en gedachten, ben ik door de jaren heen veel dichter bij mezelf gekomen. Ook omdat ik steeds beter naar mijn intuïtie luister. Vorig jaar was ik bijvoorbeeld met mijn zoon en dochter op vakantie in Mexico. ’s Avonds wilden we naar een warmwaterbron, waarvoor we door een gebied van een drugskartel moesten rijden. De lokale, jonge gast die met ons

meeding, zat totaal onder invloed in de auto. Halverwege dacht ik: dit gaan we niet doen, we moeten terug. Dat de kinderen protesteerden (‘die jongen is hartstikke aardig’), maakte mij niet uit. Het voelde gewoon niet goed en op dat moment kon niemand mij tegenhouden. Achteraf was ik blij met mijn beslissing. Wie weet wat er had kunnen gebeuren... Inmiddels ben ik 62 jaar, maar ik voel me eigenlijk nog steeds 28. Ik heb heel veel energie en liep vijf jaar geleden in mijn eentje de Camino de Santiago (een looproute van Frankrijk naar Spanje van in totaal 784 kilometer – red.). Doordat ik steeds mijn eigen keuzes moest maken – stop ik hier of ga ik door? – heb ik door deze ervaring veel geleerd. Zie je wel, dacht ik vaak. Ik kan het wél zelf. Onderweg sliep ik trouwens in hostels tussen jonge mensen. Dat vond ik veel leuker dan alleen in een hotel. Ik heb vrienden van allerlei leeftijden, ook jongere, zoals Hadewych. Net als ik vindt zij het heerlijk om grote afstanden te lopen. Een keer liepen we in ongeveer tien uur tijd van Haarlem naar Amsterdam. Tijdens onze wandelingen hebben we vaak mooie gesprekken, maar het kan ook zijn dat we een tijdje helemaal niks tegen elkaar zeggen. Die stiltes zijn heel prettig. We lopen op zulke momenten echt onze hoofden leeg. Sporten doe ik sowieso graag: krachttraining in de sportschool en hardlopen. Hierdoor voel ik me goed, maar er zijn ook dagen waarop ik minder lekker in mijn vel zit. Dan vind ik het fijn om thuis op de bank te zitten mijmeren. Meestal duurt dit niet heel lang. Ik ben niet het type dat ergens lang in blijft hangen want ik ga er graag op uit. Van reizen kan ik enorm genieten. Net als met familie en vrienden zijn. Voor een leuk festival ben ik ook vaak in. Lekker op Lowlands uit mijn dak gaan, dat vind ik echt geweldig!” ▶

Samen met zijn vrouw Hadewych heeft acteur Tibor Lukács (1978) twee kinderen. Zijn gezin is de kern van zijn bestaan, maar vroeger wist Tibor helemaal niet zo goed wie hij was. “Het is iets wat ik door de jaren heen steeds meer uitvogel. Ik spiegel mezelf ook niet meer aan anderen.”

TIBOR: “In het begin van mijn leven ben ik erg zoekende geweest, in alles. De liefde, wie ik was, hoe ik moest zijn, enzovoort. Ook met toneelspelen dacht ik vaak: o, dus ik moet zo en zo zijn. Terwijl ik eigenlijk geen idee had wat dat ‘zo’ precies was. Als jongen wilde ik graag profvoetballer worden, maar helaas beheerste ik daar de techniek niet voor. Omdat ik op de middelbare school toneel had gespeeld en mijn moeder vond dat ik er aanleg voor had, meldde ze mij op mijn 18de in maillot aan voor de toneelschool. Vreselijk ongemakkelijk vond ik dat. Ik zat er totaal niet op mijn plek en rende hard weer weg. Toch besloot ik me na een aantal jaar opnieuw op de toneelschool in te schrijven. Voordat ik het wist, maakte ik superlange dagen. Alles was nieuw en ik vond het fantastisch om mij helemaal onder te dompelen in het acteervak. Voor mij was die tijd een van de eerste momenten in mijn leven dat ik tot een soort van kern kwam. Dat ik dacht: dit is wat ik leuk vind. En het mooie was: van acteren kun je dus je beroep maken. Had mijn moeder toch gelijk... Mijn vader was wat kritischer. Hij was rechter en had liever gezien dat ik rechten ging studeren. Omdat hij van zekerheden hield, drukte hij mij op het hart dat ik alles goed moest regelen als ik voor het toneel ging. ‘Zorg voor een vast inkomen en een contract bij een gezelschap,’ zei hij. Die stem heb ik nog lang in mijn hoofd gehoord. Het vormde mij, want in de eerste jaren van mijn carrière speelde ik inderdaad op vaste basis voor één gezelschap. Ergens was die zekerheid fijn, maar ik voelde me er ook door beperkt. Daarom ging ik in 2007 als freelancer voor verschillende gezelschappen spelen en dat pakte gelukkig goed uit.

Nu zou ik niet meer anders willen. Ik vind het heerlijk om nergens aan vast te zitten, want zo kan ik veel in het leven van mijn zoon Salvador en dochter Catalina (12 en 9 jaar – red.) aanwezig zijn. Samen met Hadewych zijn zij de kern van mijn bestaan en dat stut ik met mijn werk. Wat ik mooi vind aan Hadewych, is dat zij heel erg in het moment leeft en enorm kan genieten van kleine dingen. Dat hebben de kinderen en ik ook van haar geleerd. Met zijn vieren kunnen we daardoor echt ergens zijn. Dan lopen we bijvoorbeeld buiten en wijst Hadewych ons opeens op iets wat heel lekker ruikt. Ze ziet altijd iets bijzonders.

Ik ben nu 46 jaar en kom steeds dichterbij mezelf door nieuwe dingen te ontdekken. Zo schilder ik sinds een jaar of vijf. De Russische kunstenaar Nicolas de Staël is daarbij een grote inspiratie voor mij. Zijn abstracte stijl vind ik prachtig.

In mijn atelier – een kamer in ons huis die ik mij heb toegeëigend – kan ik mij uren terugtrekken. Dan zet ik de muziek van de Senegalese band Orchestra Baobab aan en ga ik lekker met veel kleuren aan de slag. Muziek is echt belangrijk voor mij. Van Franse rap tot Bach, ik luister naar van alles en nog wat, maar de vrolijke nummers van Orchestra Baobab zijn mijn favoriet.

Waar ik ook van kan genieten, zijn de kungfu-oefeningen die ik elke ochtend om half zeven doe. Iedereen slaapt dan nog waardoor ik in alle rust goed kan aarden. Voor mij is dat een stukje goud.

Weten wie je bent, is naar mijn idee geen stilstaand proces. Integendeel, het is juist iets wat je door de jaren heen steeds meer uitvogelt. Gewoon door dingen te doen en te ontdekken. Daarnaast spiegel ik mezelf niet meer de hele tijd aan anderen. En dat is ook wat ik mijn kinderen meegeef. We zijn goed zoals we zijn. De grootste kracht zit in onszelf, zolang we daar maar in geloven.” ▶

A close-up portrait of actor Tibor Lukács. He has dark, curly hair and a short beard. He is looking slightly to the left of the camera with a thoughtful expression. He is wearing a grey, textured sweater. The background is dark and out of focus.

‘Weten wie je bent, is geen stilstaand proces’

**‘Ik ben mijn
hele leven al heel
erg mezelf’**

Agaath de Vries (1940, voormalig modeontwerpster) heeft zich nooit echt bekommerd om wat anderen van haar vinden. Door haar hele leven dicht bij zichzelf te blijven en zich te omringen met jongere mensen, voelt ze zich alles behalve oud. “Ik neem het leven zoals het is en heb nergens spijt van.”

AGAATH: “Om eerlijk te zijn, heb ik niet het gevoel dat ik door de jaren heen dichter bij mezelf ben gekomen. Integendeel, want ik ben mijn hele leven al heel erg mezelf. Dit uit zich het meest in mijn nieuwsgierigheid en creativiteit. Ik ben altijd benieuwd naar alles wat ik niet ken en vind het fijn om mooie dingen te creëren. Als kind leerde ik van mijn oma naaien. Omdat ik de meeste dingen die in de winkel te koop waren te gewoontjes vond, gaf ik graag mijn eigen draai aan de kleding die ik kocht. Daarbij hield ik de ontwikkelingen in mode-steden als Parijs en Londen goed in de gaten. Wat anderen van mijn vermaakte kleding vonden, interesseerde me niet zoveel. Gelukkig gaven mijn ouders mij hierin alle ruimte. Toen mijn pianolareres een keer boos mijn moeder opbelde omdat ik een rode en een groene kous aan had – dat vond ze absoluut niet kunnen – zag mijn moeder het probleem niet zo. ‘Ik ga over de opvoeding en u over de pianoles,’ was het enige wat zij zei. En daar was de kous mee af. Na het gymnasium ging ik psychologie studeren. Me verder ontwikkelen in muziek was wellicht de meest logische keuze geweest – ik danste trouwens ook, klassiek ballet en Spaanse dans – maar mijn vijfenhalf jaar jongere zusje koos al voor cello en piano als studie, dus besloot ik iets anders te doen. Maar het bloed kroop waar het niet gaan kon. Na mijn studie begon ik daarom met een compagnon een damesmodewinkel. Ik ontwierp en maakte alles zelf, en draaide lange dagen. Uiteindelijk stapte mijn compagnon uit het bedrijf, waarna ik het in mijn eentje verder runde. Na twintig jaar was het voor mij genoeg en stopte ik met de winkel.

Daarna knapte ik samen met mijn man Walter oude huizen op die we vervolgens weer verkochten. Ik vond het leuk om op een totaal ander vlak creatief bezig te zijn. Wel maakte ik me geregeld zorgen om Walter. Hij kampte met hartproblemen. Ik drong er vaak bij hem op aan dat hij niet te veel van zichzelf moest vragen. Mijn zusje was op 49-jarige leeftijd al overleden. Daarbij liet ze een man en vier kinderen achter. Verschrikkelijk verdrietig was dat. Ze was mijn enige zusje en ik mis haar nog steeds enorm. Na haar overlijden raakte ik nog meer betrokken bij haar gezin. Hierdoor zag ik mijn nichtjes en neefje meerdere keren per week, waardoor ze naast onze zoon Walter jr. bijna als mijn eigen kinderen voelden. Doordat ik me altijd heb omringd met jongere mensen, heb ik me nooit oud gevoeld. Ook nu niet, en ik word in september 84 jaar. Mijn nichtjes en neefje zie ik nog geregeld, net als hun kinderen. Eén achterneefje, David, help ik wekelijks met zijn huiswerk. Hij gaat naar mijn oude middelbare school en ik geniet altijd ontzettend van alle verhalen die hij vertelt. Ik denk dat mijn omgang met jonge mensen zeker bijdraagt aan hoe goed ik me voel. Ouder worden *an sich* vind ik geen probleem. Ik neem het leven zoals het is en heb nergens spijt van. Sinds drie jaar ben ik weduwe. Ik mis Walter enorm maar ga er nog steeds veel in mijn eentje op uit, het liefst naar theater. Dat deed ik ook al toen hij nog leefde omdat hij meestal geen zin had om mee te gaan. Het scheelt dat de stadsschouwburg bij mij om de hoek is. Ik loop er geregeld naartoe voor leuke voorstellingen. Waar ik ook heen ga, ik kleed me altijd mooi aan. Soms krijg ik van buurtgenoten op straat de vraag of ik naar een feestje ga. ‘Welnee,’ zeg ik dan, ‘gewoon even naar de supermarkt.’ Meestal gelooft niemand mij als ik mijn leeftijd vertel. Daar moet ik altijd een beetje van glimlachen...” ■